

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců JUDr. Veroniky Burianové a Mgr. Lukáše Pišvejce ve věci

žalobkyně: **APB-PLZEŇ, a.s.**, IČ 270 66 410
sídlem Losiná 303, 332 04 Losiná

proti
žalovanému: **Krajský úřad Karlovarského kraje**
sídlem Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2019, č. j. 3213/DS/18-2,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „*správní řád*“) zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Karlovy Vary ze dne 8. 10. 2018, č. j. 15562/OD-P/18, jímž byla žalobkyně uznána vinnou za spáchání přestupku podle § 42b odst. 1 písm. b) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o pozemních komunikacích*“), tím, že dne 6. 3. 2018, v době kolem 9:00 hodin, na silnici I/6, odbočka na obec Žalmanov, během přepravy provozovala jízdní soupravu skládající se z motorového vozidla tov. zn. Mercedes, RZ..... a přípojného vozidla tov. zn. Nooteboom, RZ....., a při nízkorychlostním vážení bylo zjištěno nedodržení podmínek rozhodnutí vydaného podle § 25 odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích Ministerstvem dopravy, odbor pozemních komunikací, dne 4. 12. 2017, pod. č. j.: 16419. Za spáchání uvedeného přestupku byla žalobkyni podle § 42b odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích uložena pokuta ve výši 240 000 Kč a dále jí byla uložena povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

II.

Žaloba

2. V podané žalobě žalobkyně předně namítala, že považuje rozhodnutí správních orgánů obou stupňů za nezákonná. Prvoinstanční správní orgán dle žalobkyně nesprávně zhodnotil provedené důkazy a věc nesprávně právně posoudil, přičemž žalovaný se s tímto jeho postupem v plném rozsahu ztotožnil. Nesprávné zhodnocení provedených důkazů a následné nesprávné právní posouzení je žalobkyní spatřováno v postupu, kdy žalovaný (stejně jako správní orgán prvního stupně) při svém hodnocení nevzal v úvahu skutečnost, že ze strany žalobkyně byly naplněny liberační důvody uvedené v § 21 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „*zákon o odpovědnosti za přestupky*“), a žalobkyně se tedy své odpovědnosti za přestupek zprostila, neboť vynaložila veškeré úsilí, které od ní bylo možné požadovat, aby přestupku, definovanému v ustanovení § 42b odst. 1) písm. b) zákona o pozemních komunikacích, zabránila. Žalobkyně nikterak nezpochybňovala, že hmotnost její jízdní soupravy hodnoty stanovené v rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 4. 12. 2017, č. j. 16419 pro zvláštní užívání komunikace dne 6. 3. 2018 převyšovala, namítala však, že vynaložila veškeré úsilí, které od ní bylo možné požadovat, aby přestupku zabránila. Konstatovala, že je právnickou osobou a předmětem jejího podnikání je, mj. také silniční doprava nákladní, provozovaná vozidly o hmotnosti převyšující 3500 kg, a že si je vědoma své povinnosti provozovat na pozemních komunikacích pouze taková vozidla, která splňují podmínky stanovené platnou právní úpravou. Své povinnosti provozovatele motorových vozidel však žalobkyně nemůže plnit bez součinnosti těch, kteří pro ni přepravu nákladu přímo provádějí a motorová vozidla užívají v rámci plnění svých pracovních povinností, tj. bez součinnosti řidičů, kteří jsou jejími zaměstnanci. Vztah mezi žalobkyní a jednotlivými řidiči je tedy vztahem pracovněprávním, a z těchto důvodů je jako zaměstnavatel oprávněna zajišťovat dodržování povinností ukládaných jí platnou právní úpravou ve vztahu ke svým řidičům, pouze nastavením takových mechanismů, které jsou zcela v souladu s pracovněprávními předpisy. Skutečnost, že žalobkyně potřebné mechanismy nastavila, doložila správnímu orgánu v rámci přestupkového řízení. V této souvislosti žalobkyně poukazovala na vnitřní směrnici pro její zaměstnance, a to zejména na čl. III. odst. 4, čl. IV odst. 1) písm. e), čl. V odst. 3 a 4, které se týkají úkonů, jež má zaměstnanec žalobkyně (řidič) před zahájením přepravy učinit, resp. především se vztahují k povinnosti

zkontrolovat, zda hmotnost nákladu nepřevyšuje hmotnost, která je uvedena v povolení vydaném pro přepravu tohoto nákladu, dále jak je plnění těchto povinností kontrolováno ze strany zaměstnavatele a jaké jsou následky jejich nedodržení.

3. V souvislosti se shora uvedeným žalobkyně dále poukazovala na znění § 21 odst. 1 a 2 zákona o odpovědnosti za přestupky a odkazovala na důvodovou zprávu vztahující se k § 21 odst. 2 téhož zákona. Dále konstatovala, že ze skutečností popsaných v žalobě je tedy zřejmé, že žalobkyně zajistila pro přepravu prováděnou dne 6. 3. 2018 povolení pro zvláštní užívání komunikace, vytvořila soubor opatření, jehož cílem je předcházet spáchání přestupků v oblasti silničního provozu, když při vytváření tohoto souboru opatření současně využila všech možností, které jí jako zaměstnavateli řidičů dává zákoník práce, pravidelně seznamuje své zaměstnance s tímto souborem přijatých opatření, přičemž také řidič kontrolované soupravy byl s opatřením seznámen a provádí namátkové kontroly zaměřené na dodržování nastavených mechanismů a zjištěné nedostatky trestá způsobem, který jí zákon umožňuje. Skutečnost, že nastavené mechanismy jsou beze sporu mechanismy účinnými, dokládají dle žalobkyně i údaje uvedené v rozhodnutí o přestupku vydaném Magistrátem města Karlovy Vary ze dne 8. 10. 2018, č. j. 15562/OD-P/18, kde je konstatováno, že *„v evidenci přestupků tohoto správního orgánu nemá žalobkyně dosud žádný relevantní záznam. Z provedených důkazů je dále patrné, že řidič jízdní soupravy nevzal s sebou povolení pro zvláštní užívání komunikace, přestože vydání tohoto povolení zaměstnavatel řádně zajistil, a tímto způsobem, porušil svoji povinnost zakotvenou v čl. III. odst. 4) vnitřního předpisu zaměstnavatele, kde je řidičům ukládáno kontrolovat, zda hmotnost nákladu a jeho celkové rozměry odpovídají rozměrům a hmotnosti uvedeným v povolení vydané pro přepravu tohoto nákladu. Je nepochybné, že pokud řidič tento doklad (zaměstnavatelem řádně zajištěný) nevzal s sebou, nemohl provést ani kontrolu, jejíž provedení mu vnitřní předpis zaměstnavatele ukládá. Ke spáchání přestupku tedy došlo výlučně z důvodu nedbalosti na straně řidiče, který je zaměstnancem žalobkyně, a který v rozporu s § 38 odst. 1) písm. b) zákoníku práce v daném případě nesplnil povinnost vyplývající pro něho z pracovního poměru. Svoji nedbalostí pak řidič porušil i obecná ustanovení občanského zákoníku (§ 2900), kterými je každému ukládáno počínat si preventivně tak, aby svým jednáním nedošlo k nedůvodné újmě na vlastnictví jiného.“*
4. Žalobkyně byla také přesvědčena, že v případě, kdyby soud neshledal důvody pro zrušení napadaného rozhodnutí, jsou zde dány důvody pro snížení pokuty, která jí byla ve správním řízení uložena. Přestože prvoinstanční orgán ve svém rozhodnutí uvádí, že *„hodnotí pozitivně“* všechna opatření uvedená a doložená žalobkyní, prováděná v zájmu dodržování příslušných obecně právních předpisů svými zaměstnanci, a přestože dle údajů tohoto správního orgánu je toto první přestupek vedený v evidenci správního orgánu, dané pozitivní hodnocení se nikterak neodráží ve výši sankce, která byla žalobkyni za přestupek uložena. Žalovaný se pak s názorem správního orgánu I. stupně plně ztotožnil. Dále žalobkyně konstatovala, že v souladu s § 42b odst. 6) písm. b) zákona o pozemních komunikacích lze za přestupek podle § 42b odst. 1) písm. b) citovaného zákona uložit pokutu, jejíž horní hranice činí 500 000 Kč. Žalobkyni byla rozhodnutím správního orgánu uložena pokuta v částce 240 000 Kč, přičemž správní orgán k této částce uvedl, že byla uložena pokuta *„v dolní polovině zákonného rozpětí.“* Jestliže však přesná polovina zákonného rozpětí představuje částku 250 000 Kč, je již na první pohled zřejmé, že pokuta nebyla žalobkyni uložena v dolní polovině, nýbrž, přesněji řečeno, bezmála v polovině zákonem stanovené sazby. Pokud chtěl správní orgán použitím slovního spojení *„dolní polovina“* snad naznačit, že žalobkyni byla uložena pokuta při spodní hranici zákonem

stanovené sazby, nelze ani s tímto vymezením souhlasit, neboť výše pokuty se blíží, nikoliv spodní hranici, tj. nule, nýbrž dosahuje poloviny maxima stanoveného zákonem. Žalobkyně rovněž nesouhlasila s argumentací správního orgánu, že uložená pokuta by měla mít výchovný charakter a sloužit k nezbytnému posílení právního vědomí provozovatele vozidla, proto není na místě uložit pokutu v nižší výměře. Z provedených důkazů je však zcela zřejmé, že žalobkyně vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila. Zjevně svým jednáním zájem chráněný zákonem neohrožuje, její právní vědomí je bez sporu dostatečné a není třeba je posilovat.

5. Závěrem poté žalobkyně opětovně uvedla, že z výše uvedených skutečností jednoznačně vyplývá, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila, a tedy za přestupek neodpovídá.
6. Žalobkyně žádala, aby soud napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, event., aby v případě, kdy zdejším soudem nedojde ke zrušení napadených rozhodnutí, aby soud rozhodl ve smyslu § 78 odst. 2 s. ř. s. o snížení pokuty uložené žalobkyni, která je beze sporu v daném případě pokutou nepřiměřenou.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný nejprve podrobně zrekapituloval průběh celého správního řízení a následně k jednotlivým žalobním bodům uvedl, že s ohledem na to, že se žalobkyně ve svém odvolání ze dne 30. 10. 2018 zabývala pouze problematikou vynaložení veškerého úsilí, má za to, že se předmětným odvoláním vypořádal dostatečně. Dále k námitce žalobkyně, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila, žalovaný uvedl, že s tímto nesouhlasí a současně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2015, č. j. 5 As 10/2015 – 27, v němž dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že: *„pravidelné provádění školení řidičů nelze hodnotit jako okolnost, která by stěžovatele zbavovala odpovědnosti za správní delikt spočívající v provozování přetíženého vozidla. Školení řidičů by mělo být, jak správně uvedl krajský soud, povinným minimem provozovatele. Je evidentní, že samotné provádění školení řidičů, kteří podle tvrzení stěžovatele ani nejsou schopni v místě nakládky zjistit případné přetížení jednotlivých náprav, nemůže být jediným opatřením, které provozovatel učiní pro zajištění dodržování stanovených hmotnostních limitů. Nejvyšší správní soud konstatuje, že doložení splnění povinností tím, že byl řidič ze strany zaměstnavatele poučen a byl povinen dodržovat platné právní předpisy, nepostačuje ke zproštění odpovědnosti za správní delikt. Stěžovatel se nemůže zprostit své odpovědnosti odkazem na porušení povinnosti vlastními zaměstnanci, případně osobami, které při výkonu své činnosti používá. Účelem ustanovení obsahujícího liberační důvod je zabránění sankce ve zcela výjimečných případech, kdy by její uložení odporovalo jejímu smyslu. Připuštěním navrhovaných liberačních důvodů (zabezpečení povinného školení řidičů) by mohlo být liberační ustanovení aplikováno ve velkém množství případů, a ztratilo by tak povahu výjimky z obecného pravidla, což by znamenalo ohrožení veřejného zájmu. Značné překročení stanovených hodnot zjištěných při vážení vozidla poškozuje síť pozemních komunikací, ale rovněž ohrožuje zdraví a život účastníků silničního provozu“*.
8. K návrhu žalobkyně na moderaci jí uložené pokuty soudem poté žalovaný uvedl, že za spáchání přestupku podle § 42b odst. 1 písm. b) zákona o pozemních komunikacích může

správní úřad uložit provozovateli vozidla v souladu s § 42b odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích pokutu až do výše 500 000 Kč. Provozovateli bylo přičteno k tíži překročení limitů uvedených v povolení zvláštního užívání komunikace a vzhledem k nebezpečnosti tohoto chování správní úřad rozhodl zvolit přísnější sankci. Z těchto důvodů s ohledem na právě uvedené byla uložena pokuta ve výši 240 000 Kč. Současně s pokutou správní úřad podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky za řízení v souladu s § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2006 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, uložil provozovateli vozidla povinnost uhradit náklady řízení, které provozovatel vozidla porušením právní povinnosti vyvolal paušální částkou ve výši 1 000 Kč. Dle názoru žalovaného sankce odpovídá charakteru přestupku. Žalobkyně si musí uvědomit, že takové přetížení již představuje nebezpečný druh protiprávního jednání, kterým ohrožuje nejenom sebe, ale i ostatní účastníky silničního provozu, např. delší brzdnou dráhu, horší ovladatelnost vozu, zahřívání pneumatik a možnost jejich exploze apod. Tímto jednáním také dochází k poškozování pozemní komunikace a to nepochybně zhoršuje podmínky bezpečnosti provozu pro všechny účastníky silničního provozu. I když měla žalobkyně vyřízené povolení od Ministerstva dopravy, stejně tak se dopustila hrubého porušení v něm stanovených limitů.

9. Žalovaný navrhoval, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V.

Posouzení věci soudem

10. Vzhledem k tomu, že žalovaný souhlasil s rozhodnutím o věci samé bez jednání a žalobkyně soudu nesdělila ve lhůtě jí k tomu stanovené, že s takovýmto postupem nesouhlasí, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. o věci samé bez jednání.
11. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

VI.

Rozhodnutí soudu

12. Soud předesílá, že naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 42b odst. 1 písm. b) zákona o pozemních komunikacích nebylo žalobkyní zpochybňováno.
13. První žalobní námitkou byla liberace žalobkyně.
14. Podle § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky neodpovídá právnická osoba za přestupek, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila, přičemž právnická osoba se nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku.
15. Žalobkyně byla potrestána za spáchání přestupku podle § 42b odst. 1 písm. b) zákona o pozemních komunikacích v rozhodném znění ke dni 6. 3. 2018, kterého se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí tím, že v rozporu s § 25 odst. 1 až 7 citovaného zákona užije bez povolení zvláštního užívání dálnici, silnici nebo místní komunikaci jiným než

obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, anebo nedodrží podmínky stanovené v povolení zvláštního užívání. Odpovědnost vznikající na základě § 42b citovaného zákona je odpovědností objektivní; obdobně je tomu ostatně i v případě deliktů odpovědnosti právnických osob a jim naroven postavených fyzických osob při výkonu podnikání, vznikající na základě řady dalších předpisů z oblasti správního práva. Jestliže je odpovědnost za určitý delikt objektivní, pak se jedná o odpovědnost za následek, tj. bez ohledu na zavinění. Odpovědnosti se lze v takovém případě zprostit tehdy, prokáže-li pachatel naplnění důvodů pro liberaci. Liberační důvody jsou nástrojem, jehož cílem je předejít aplikaci neúměrné tvrdosti zákona. Představují výjimku z principu objektivní odpovědnosti a jejich uplatnění je tedy možné pouze ve výjimečných případech.

16. Podle ustálené judikatury (například usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, čj. 5 Afs 16/2003-56) tvoří rozhodnutí správních orgánů I. a II. stupně z hlediska soudního přezkumu jeden celek, a proto se soud zabýval jak odůvodněním prvoinstančního rozhodnutí, tak i napadeného rozhodnutí.
17. Napadené rozhodnutí, pokud jde o posouzení liberačních námitek žalobkyně i námitek žalobkyně ve vztahu k uložené výši pokuty, splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy jedná se o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč žalovaný rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.
18. Napadeným rozhodnutím odmítl žalovaný námitku týkající se liberace na str. 11 a 12 napadeného rozhodnutí, když uvedl s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 As 10/2015-27, že pravidelné školení řidičů není liberačním důvodem, ale povinným minimem, přičemž přestupce se nemůže zprostit své odpovědnosti odkazem na porušení povinnosti vlastními zaměstnanci. Žalovaný s odkazem na veřejný zájem na dodržování stanovených hmotnostních limitů dodal, že je na žalobkyni, aby hmotnostní limity nepřekračovala a sama určila způsob, jak porušení právních předpisů předcházet. Žalovaný aproboval výši pokuty uložené prvoinstančním rozhodnutím s odůvodněním, že sankce odpovídá charakteru přestupku s tím, že nedodržení hmotnostních limitů ohrožuje nejen sebe, ale i ostatní účastníky silničního provozu např. delší brzdou dráhou, horší ovladatelností vozidla, zahříváním pneumatik a možností jejich exploze, když tímto jednáním dochází i k poškozování pozemní komunikace a tím i zhoršení podmínek bezpečnosti provozu pro všechny účastníky silničního provozu.
19. Pokud jde o liberaci a výši uložené pokuty, v prvoinstančním rozhodnutí správní orgán uvedl, že provádění školení řidičů ani namátkové kontroly žalobkyni nemohou liberovat, když nejde o vynaložení veškerého úsilí k zabránění přestupku. Prvoinstanční orgán uvedl, že vozidlo žalobkyně nebylo vybaveno vážicím zařízením, které by umožnilo řidiči kontrolovat nákladku a zatížení, když neúčinnost opatření žalobkyně prokazuje, že nesprávným odhadem řidiče došlo k přetížení soupravy o více než 25 t. Výši uložené pokuty prvoinstanční orgán podrobně odůvodnil na str. 7 až 8 prvoinstančního rozhodnutí, když především zdůraznil vysokou míru nebezpečnosti deliktního jednání danou překročením hmotnostního limitu o vysokou hodnotu více než 25 t. Správně bylo zohledněno i to, že řidič u sebe neměl doklad o hmotnosti nákladu. Jako polehčující okolnost prvoinstanční orgán vyhodnotil bezúhonnost žalobkyně. Z těchto důvodů se jako přiměřená prvoinstančnímu orgánu jevila pokuta v dolní polovině sazby a dodal, že výše pokuty musí působit preventivně na žalobkyni, aby se protiprávního jednání vyvarovala.
20. Ze správního spisu soud zjistil, že se žalobkyně v odporu ze dne 3. 9. 2018 bránila tím, že

svého zaměstnance, řidiče, jehož jednáním došlo ke spáchání přestupku, poučila o jeho povinnostech na školení, a že byl o svých povinnostech informován i směrnici žalobkyně. V dalším průběhu řízení pak žalobkyně předložila k důkazu prvoinstančnímu orgánu záznam o interním auditu ze dne 13. 9. 2018. Při ústním jednání dne 5. 10. 2018 žalobkyně uvedla, že řidič zřejmě špatně odhadl hmotnost převážených panelů.

21. Ve vztahu k žalobní námitce týkající se liberace žalobkyně vyšel soud z následující judikatury vztahující se k posouzení liberace pachatele přestupku.
22. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu, čj. 1 As 299/2018-31, ze dne 17. 1. 2019, platí, že pokud pachatel přestupku smluvním ujednáním uloží uživateli nákladního vozu, který provozuje, dodržovat povinnosti stanovené zákonem, nelze to samo o sobě považovat za vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat.
23. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu, čj. 9 As 195/2018 – 27, ze dne 21. 8. 2018, platí, že liberační důvody jsou určeny pro aplikaci pouze ve výjimečných případech, jelikož představují výjimku z principu objektivní odpovědnosti. Představují nástroj, jehož cílem je předejít aplikaci neúměrné tvrdosti zákona. Pokud tedy existují okolnosti, ve kterých je nutné posuzovat, zda právnická osoba vynaložila veškeré úsilí k zabránění porušení povinnosti, správní orgán se jimi musí skutečně zabývat a ne pouze konstatovat, že podmínky nebyly splněny. Osoba, která se chce dovolávat liberačního důvodu, musí ovšem prokázat, že provedla opatření způsobila účinně zabránit porušení zákona. Účelem ustanovení obsahujícího liberační důvod je zabránění sankce ve zcela výjimečných případech, kdy by její uložení odporovalo jejímu smyslu.
24. Z rozsudku Krajského soudu v Plzni, čj. 30 A 42/2014-47, ze dne 29. května 2015, vyplývá, že skutečnost, zda řidiči dodržovali pokyny z proškolení, nemůže být liberačním důvodem dle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.
25. V rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 8. 2014, čj. 57 A 34/2013 - 51, vyplývá právní závěr, že skutečnost, že pachatel přestupku řádně a pravidelně školí své zaměstnance (řidiče), nelze hodnotit jako vynaložení veškerého úsilí, které by na pachateli bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Pokud pachatel svým zaměstnancům poskytuje školení ze znalosti příslušných právních předpisů a v pravidelných intervalech je z těchto znalostí přezkúšuje a tyto znalosti prověřuje, je nutno tuto skutečnost pokládat za samozřejmou povinnost pachatele, k níž ho právní předpisy zavazují. Z hlediska naplnění liberačních podmínek však tyto skutečnosti nelze hodnotit jako vynaložení veškerého úsilí, ale spíše jako nutné minimum, k němuž je pachatel povinen.
26. Obdobné závěry vyplývají i z rozsudku Krajského soudu v Plzni, čj. 57 A 44/2013-48, ze dne 25. listopadu 2014, podle něhož skutečnost, že pachatel přestupku řádně a pravidelně svým zaměstnancům (řidičům) poskytuje pravidelná školení ze znalosti příslušných právních předpisů a v této souvislosti provádí namátkové kontroly, není liberačním důvodem.
27. Podle rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 15.6.2004, č.j. 4 As 4/2003-74, nebo ze dne 22.1.2007, č.j. 2 As 24/2006-57, platí, že odpovědnost za správní delikt spáchaný při výkonu činnosti právnické osoby lze vyloučit pouze ve výjimečných případech; bude se jednat zejména o situace, kdy je porušení právních povinností důsledkem vzniku nepředvídatelných okolností. Pachatel přestupku se své odpovědnosti za porušení právních předpisů nemůže zbavit odkazem na to, že jeho zaměstnanec pochybil, neboť neuposlechl jeho pokynů.

28. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu, čj. 5 As 10/2015-27, ze dne 14. srpna 2015, vyplývá, že řádné a pravidelné školení řidičů, je nutno považovat za samozřejmou povinnost žalobce jako provozovatele vozidel, kterou nelze hodnotit jako vynaložení veškerého úsilí dle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.
29. Z popsané právní úpravy a zcela ustálené judikatury správních soudů vyplývá závěr, že žalobní námitka žalobkyně, že se zprostita své odpovědnosti za přestupek v souladu s § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky tím, že prokázala, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila, není důvodná. Žalobkyně liberační důvod skutkově odůvodnila tím, že nemůže plnit zákonné povinnosti bez součinnosti zaměstnaných řidičů, přičemž tyto řidiče o nutnosti plnit povinnosti poučila na školení, těmto řidičům vnitřním předpisem uložila, aby zákonné povinnosti dodržovali, že plnění povinností řidičů kontrolovala, když podle vnitřního předpisu mohli být řidiči za neplnění povinností sankcionováni. Žalobní námitku žalobkyně lze shrnout tak, že přestupek byl spáchán jednáním řidiče žalobkyně, který svým nedbalostním jednáním porušil své pracovněprávní povinnosti, přestože o nich byl žalobkyní poučen.
30. Takové argumentaci žalobkyně nelze přisvědčit. Jak je výše vyloženo, institut liberace je určen pro aplikaci pouze ve výjimečných případech, kdy by byl zákon pro pachatele jinak neúměrně tvrdý a uložení sankce by odporovalo jejímu smyslu, například v situacích, kdy je porušení právních povinností důsledkem vzniku nepředvídatelných okolností. Liberačními důvody ze své podstaty nemohou být smluvní ujednání uzavřená mezi žalobkyní a třetí osobami (zaměstnanci žalobkyně) o povinnosti dodržovat zákonné povinnosti, ani poskytnutí školení těchto osob včetně přezkušování jejich znalostí a namátkových kontrol plnění povinností. Proto skutečnosti tvrzené žalobkyní nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat, a nemohou být liberačním důvodem. Správní orgány tak postupovaly správně, pokud takovou argumentaci žalobkyně posoudily jako skutečnost, již se odpovědnosti za přestupek zprostit nelze. V souladu s výše popsanou judikaturou lze doplnit, že připuštěním žalobkyní navrhovaných liberačních důvodů by mohlo být liberační ustanovení aplikováno ve velkém množství případů a ztratilo by tak povahu výjimky z obecného pravidla, což by znamenalo ohrožení veřejného zájmu chráněného zákonem.
31. Soud proto posuzovanou otázku liberace z odpovědnosti žalobkyně za správní delikt uzavírá tím, že žalobkyně relevantní okolnosti, které by mohly vést k případné liberaci, ani netvrdila. Žalobkyní tvrzený interní audit dne 13. 9. 2018 je navíc právně irrelevantní, protože k němu mělo dojít teprve po spáchání stíhaného přestupku. Právní hodnocení liberační námitky žalobkyně provedené žalovaným bylo tedy správné a rozhodnutí žalovaného nevykazuje v tomto směru žádné znaky nezákonnosti.
32. V druhé žalobní námitce žalobkyně navrhovala snížení uložené pokuty.
33. Podle § 65 odst. 3 s. ř. s. platí, že rozhodl-li správní orgán o uložení trestu za správní delikt, může se ten, jemuž byl takový trest uložen, žalobou domáhat též upuštění od něj nebo jeho snížení v mezích zákonem dovolených.
34. Podle § 78 odst. 2 s. ř. s. dále platí, že soud může trest ve zjevně nepřiměřené výši uložený správním orgánem za správní delikt snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, za podmínky, že je takový postup navržen v žalobě.

35. Smyslem a účelem moderace není hledání ideální výše sankce soudem místo správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, *zjevně* neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce. Soud v rámci moderačního práva zkoumá, zda nedošlo k excesu při individualizaci trestu, tedy zda a jak bylo přihlédnuto ke všem specifickým konkrétního případu a zda byl v rámci zákonné trestní sankce vybrán pro pachatele takový druh trestu a v té výměře, která splní účel trestu a není zjevně nepřiměřená. Užitím moderačního práva soud nahrazuje správní uvážení správního orgánu uvážením vlastním. Není však v pravomoci správního soudu, aby standardně vstupoval do role správního orgánu a pokládal na místo správní diskrece uvážení soudcovské, tedy například aby sám rozhodoval, jaká sankce (co do druhu a výše) by měla být uložena. Jedinou výjimkou je již citované ustanovení § 78 odst. 2 s. ř. s., jehož aplikace je odůvodněna *zjevně* nepřiměřenou výší (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2013, čj. 2 As 130/2012 – 20).
36. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. dubna 2012, čj. 1 Afs 1/2012 – 36, publikovaného ve Sbírce NSS pod č. 2671/2012, platí, že „[...] soudní řád správní umožňuje správnímu soudu zohlednit hledisko přiměřenosti jen v rámci posuzování individualizace trestu, tj. v situaci, kdy je správní soud podle § 78 odst. 2 s. ř. s. na návrh žalobce nadán pravomocí nahradit správní uvážení a výši uložené sankce moderovat a zároveň je správním orgánem uložená sankce *zjevně* nepřiměřená. Ani v takovém případě ale pro zásah do správního uvážení soudem nepostačí běžná nepřiměřenost, ale je nutné, aby nepřiměřenost dosáhla kvalitativně vyšší míry a byla *zjevně* nepřiměřená. (...) prostor pro zohlednění přiměřenosti ukládané sankce při hodnocení zákonnosti uložené pokuty (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) by byl dán pouze tehdy, pokud by vytýkaná nepřiměřenost měla kvalitu nezákonnosti, tj. v případě, že by správní orgán vybočil ze zákonných mantinelů při ukládání pokuty, jeho hodnocení kritérií pro uložení pokuty by postrádalo logiku, správní orgán by nevzal do úvahy všechna zákonná kritéria, uložená pokuta by byla likvidační apod.“
37. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 48/2015 – 69, ze dne 24. listopadu 2015, platí, že moderační oprávnění krajského soudu podle § 78 odst. 2 s. ř. s. je výjimkou z jinak zdrženlivého soudního přezkumu v případech, kdy bylo rozhodnutí správního orgánu přijato na základě správního uvážení. Smyslem a účelem moderace není hledání „ideální“ výše sankce soudem místo správního orgánu. Krajský soud je oprávněn užít moderačního oprávnění pouze tehdy, pokud je postih za spáchaný správní delikt *zjevně* nepřiměřený, ale zároveň není dán důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí pro nezákonnost (k podmínkám pro moderaci pokuty viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, čj. 1 As 30/2004 – 82, ze dne 30. 9. 2010, čj. 7 As 71/2010 – 97, č. 2209/2011 Sb. NSS, ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 22/2012 – 23, č. 2672/2012 Sb. NSS, nebo ze dne 20. 12. 2012, čj. 1 Afs 77/2012 – 46).
38. Soud předesílá, že žalobkyně v podané žalobě netvrdila, že výše jí uložené pokuty je *zjevně* nepřiměřená a již z tohoto důvodu nebylo možné jejímu požadavku na moderaci trestu vyhovět.
39. Soud se však pokutou i přesto zabýval a dospěl k závěru, že uložená pokuta není *zjevně* nepřiměřená.
40. Jak plyne z dikce § 78 odst. 2 s. ř. s., soud může rozhodnout o upuštění od trestu za správní delikt nebo tento trest snížit v mezích zákonem dovolených pouze tehdy, jestliže trest byl žalobci uložen ve *zjevně* nepřiměřené výši. Zákonem stanovenou podmínkou pro

moderaci uloženého trestu je tedy zjevná nepřiměřenost jeho výše; pouhá nepřiměřenost trestu postup podle § 78 odst. 2 s. ř. s. neumožňuje. Jinými slovy, uložený trest musí být na první pohled excesivní.

41. Za přestupek spáchaný žalobkyní lze uložit pokutu do 500 000 Kč. Při stanovení výměry pokuty měl správní orgán postupovat podle §§ 37 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán měl tedy přihlédnout podle § 37 zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze žalobkyniny činnosti. V souladu s § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky určuje povahu a závažnost přestupku zejména význam zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, význam a rozsah následku přestupku, způsob spáchání přestupku a okolnosti spáchání přestupku.
42. V případě stíhaného přestupku ze skutkového stavu zjištěného správními orgány vyplývá, pokud jde o povahu a závažnost přestupku, že význam zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, tj. veřejný zájem cílící k ochraně zdraví a majetku na dodržování hmotnostních limitů motorových vozidel a dokladování hmotnosti, je značný, což je ostatně zřejmé z vysoké horní sazby pokuty stanovené zákonem. Pokud jde o význam a rozsah následku přestupku, žalobkyně převýšila hmotnost jízdní soupravy o cca 42 % (25 411 kg nad 60 000 kg) a nepředložila doklad o hmotnosti. Je tedy zřejmé, že žalobkyně hmotnostní limity překročila výrazně a nepřehlédnutelně. Způsob spáchání přestupku ani okolnosti spáchání přestupku nevybočují nijak ze standardních situací. Výraznějších polehčujících či přitěžujících okolností na straně žalobkyně shledáno nebylo s výhradou, že jako polehčující okolnost je nutno hodnotit, že jde o první přestupek žalobkyně. Pokud jde o preventivní opatření žalobkyně, jichž se žalobkyně dovolávala (školení, kontroly), jde podle soudu o plnění zákonných povinností žalobkyně, takže nemohou být přičítány žalobkyni jako polehčující okolnost. Z průběhu správního řízení naproti tomu vyplývá, že žalobkyně svou odpovědnost za přestupek popírala s odkazem na nedbalostní jednání svého řidiče. Je tedy zřejmé, že na žalobkyni je nutno působit citelnou sankcí, která může vést k tomu, že se protiprávního jednání žalobkyně vyvaruje. Uložená sankce nemá mít pouze preventivní účinky, tj. nemá jen pachatele a jeho okolí ve smyslu individuální a generální prevence odrazovat od opakování správního deliktu, ale má i funkci punitivní (represivní), tj. smyslem trestu je také za spáchání protiprávního jednání pachatele potrestat takovou majetkovou újmou, která, má-li splnit svůj účel, musí být v poměrech pachatele citelná.
43. Z výše popsaného shrnutí odůvodnění obou správních rozhodnutí je patrné, že výše pokuty je v tomto případě výsledkem jasné a strukturované úvahy správních orgánů, která z hlediska konstrukce právní normy upravující způsob stanovení výše pokuty obstojí. V daném případě zákonodárce deliktní jednání postihuje při poměrně velkém rozmezí zákonné sazby ukládané pokuty – od 0 Kč do 500 000 Kč. V tomto rozmezí se oba správní orgány pohybovaly a meze správního uvážení ohledně výše uložené pokuty nepřekročily. Žalobkyni byla uložena pokuta při polovině uvedené zákonné sazby a jakkoli nejde o částku zanedbatelnou (240 000 Kč), dle názoru soudu není ani likvidační (což žalobkyně ani netvrdí) ani jinak zjevně nepřiměřená. Rozhodná je typová závažnost věci, kterou zákonodárce vyjádřil především maximální výší pokuty (500 000 Kč), jakož i individuální závažnost, kterou je nutno spatřovat ve výše uvedených skutečnostech. Správní orgány obou stupňů při určení výměry pokuty žalobkyni přihlédly ke všem výše popsaným rozhodným skutečnostem a jejich úvahy jsou v tomto směru dostatečně zřejmé a odůvodněné. S úvahami správních orgánů obou stupňů, které se vztahují k vyhodnocení

zmíněných zákonných kritérií pro určení výměry pokuty a jsou srozumitelným způsobem popsány v odůvodnění jejich rozhodnutí, se soud plně ztotožňuje a odkazuje na ně. Z napadeného rozhodnutí, a stejně tak i z rozhodnutí správního orgánu I. stupně je bez obtíží možné seznat, jakým způsobem správní orgán vyhodnotil míru závažnosti žalobkynina deliktního jednání a z jakých skutkových zjištění přitom vycházel. Konkrétní závěry, k nimž při tomto posouzení věci dospěl, svědčí o tom, že správní orgány obou stupňů postupovaly v souladu se zákonem a závažnost žalobkynina deliktního jednání posoudily na základě zákonem stanovených kritérií, která náležitě vypořádaly, a to jednotlivě i v jejich souhrnu. Nic pak nenasvědčuje tomu, že by žalovaný závažnost protiprávního jednání žalobkyně zjevně nadhodnotil nad záměr a smysl zákonem chráněných zájmů.

44. Jelikož soud sankci uloženou ve výši téměř poloviny zákonné trestní sazby (48% sazby) za zjevně nepřiměřenou nepovažuje, nepřisvědčil proto ani druhé žalobní námitce. Soud pro úplnost dodává, že argumentace žalobkyně o tom, že uložená sankce se nenachází v dolní polovině sazby, není správná: Polovina sazby činí 250 000 Kč a vše v rozmezí 0 Kč až 250 000 Kč je tedy, právní terminologií, v dolní polovině sazby.
45. Soud tedy důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. neshledal a žalobu výrokem I rozsudku podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
46. Soud dodává, že neprováděl dokazování, proto mohl podle § 77 odst. 1 s. ř. s. o žalobě rozhodnout bez nařízení jednání, když vycházel jen z obsahu správního spisu a jiné důkazy účastníci nenavrhovali.

VII.

Náklady řízení

47. Náhradu nákladů řízení soud žádnému z účastníků podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal, protože žalobkyně ve věci úspěch neměla a žalovaný se práva na náhradu nákladů řízení výslovně vzdal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 26. srpna 2019

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu

